

Michaela Pejčochová

Posudek vedoucí bakalářské práce

Emily Youngová: Čchi Paj-š'ova poezie a malba v českých sbírkách

Autorka bakalářské práce si za téma zvolila komplexní a na porozumění i interpretaci náročnou problematiku propojení poezie a malby u jednoho z nejvýznamnějších čínských moderních umělců, malíře, kaligrafa a řezbáře Čchi Paj-š'e. Téma z praktických důvodů omezila na zkoumání obrazů, které jsou dostupné v českých sbírkách a několika významných publikovaných výběrech Čchiových maleb, a na básně publikované v souboru jeho dochovaných rukopisů, neboť jinak by se jednalo o materiál doslova bezbřehý a během omezené doby, kterou měla pro zpracování tématu k dispozici, i obtížně dohledatelný.

Práci rozdělila na dva hlavní oddíly – část popisnou (kap. 2) a část analytickou (kap. 3). V popisné části shrnula ve zkratce jinde mnohokrát publikované údaje o Čchiově kariéře a životě, o jeho malířském umění a o jeho přístupu k poezii. V obsáhlejší analytické části se pak podrobně věnovala tématům a námětům, které při zkoumání výboru Čchiovy poezie nejprve identifikovala jako stěžejní či významné, a jejich vztahu k podobným prvkům, identifikovaným u jeho maleb. Na konci práce sestavila katalog obrazů ze zkoumaného souboru, u nichž lze najít i básně na odpovídající témata. Díky značnému úsilí a také nebývalé erudici, které jsou u studentů třetího ročníku bakalářského programu dosti výjimečné, dospěla k relevantním a i v rámci Čchi Paj-š'ovského bádání originálním zjištěním týkajícím se jak jeho praxe obou zmíněných uměleckých disciplín, tak především obecnějšího vztahu básnického a malířského díla v čínském umění, které doložila přesvědčivými příklady.

Z pozice vedoucí zmíněné práce hodnotím velmi vysoce zejména následující skutečnosti:

- autorka kreativně přistoupila ke zmapování celé problematiky probírané v práci, pročetla zdrojové texty a zcela samostatně analyzovala a rozčlenila motivy do přehledných tabulek, které posloužily jako základ dělení práce do smysluplných celků a umožnily formulaci přesvědčivých závěrů. Teprve zpracované analýzy konzultovala a opravila dle rad školitelky, čímž prokázala schopnost samostatné odborné práce na úrovni dalece převyšující obvyklou úroveň studentů bakalářského cyklu.
- autorka se pokoušela o samostatné převody vybraných básní z čínských originálů do češtiny, které samozřejmě v daném stupni sinologické erudice (3. ročník bakalářského studia) nebyly hotovým kvalitním překladem staré čínské poezie, ale v průběhu tohoto procesu prokázala porozumění základním pravidlům fungování čínské básně a schopnost samostatně, na základě dostupné literatury a zatím získaných zkušeností, pracovat na překladech, které je posléze potřeba konzultovat a dopracovat s pomocí zkušenějších odborníků
- v oblasti čínského umění autorka překvapila dobrým pochopením základních estetických i praktických principů čínské malby, které měla v rámci bakalářského programu možnost studovat pouze po dobu jednoho semestrálního kurzu a poté samostudiem literatury, a ještě více oceňuji přesvědčivé použití těchto principů při interpretaci mnohavrstevného propojení Čchi Paj-š'ových básní a maleb v analytických kapitolách práce. Podobně vysoce hodnotím

snahu zapojit uvažování o uměleckých dílech do širšího historického a společenského kontextu, která pak vede k dalšímu prohloubení platnosti vyvozených závěrů.

- za zmínku stojí i kvalitní formální úprava práce včetně pečlivé práce se zdroji i sekundární literaturou a použití bohatého odborného jazyka, což by sice mělo být samozřejmostí, ale bohužel zdaleka není v bakalářských pracích, které jsem měla možnost vidět, vždy pravidlem

Práci bych navrhla jen několik detailů k vylepšení:

- dotažení překladů básní, k nimž jsem mohla poskytnout jen částečnou pomoc (více posudek oponentky bakalářské práce, do budoucna by bylo ideální překlady konzultovat s dostatečným časovým předstihem, který v tomto případě chyběl)
- zařazení většího rozsahu obrazového materiálu, přeci jen omezení na české sbírky a několik obrazových kompendií je poněkud arbitrární a mohly z něj vzejít nepřesnosti v určování stěžejních motivů (v jiných sbírkách mohly být zachovány obrazy s tématy, která zde chyběla, a lze si představit, že by i analýzu propojení malby a poezie u Čchi Paj-š'e posunuly trochu jiným směrem), ovšem zde opět vyvstává problém času – na shromáždění rozsáhlejšího pramenného souboru by byla potřeba mnohem delší doba, než po kterou práce vznikala
- do budoucna také prohloubení studia sekundární literatury v čínštině, které je obrovské množství a řada prací by opět poskytla oporu pro další a hlubší závěry pro dané téma

Otázka k diskuzi:

Práce přesvědčivě ukázala, že Čchi Paj-š'ovo básnické i malířské dílo v řadě aspektů úzce navazovalo na tradici starého čínského umění. V jakých aspektech bylo tradičnímu propojení básnictví s malbou blízké a co by naopak šlo v tomto směru označit za jeho inovativní rysy (pro které je také proslulý v dějinách čínského umění)?

Tato otázka není kritikou práce, ale naopak by mohla posloužit jako určitý odrazový můstek pro širší pojednání podobného tématu v budoucí odborné práci autorky. Jak jsem již naznačila, i výše uvedené výtky mají mít především charakter doporučení pro případ, že by se autorka podobné problematice chtěla věnovat dále například v díle jiných umělců v diplomové nebo disertační práci.

Především pro výše shrnuté kvality pak také navrhuji hodnocení práce známkou „výborně“.

V Praze, 2. září 2022

Mgr. Michaela Pejčochová, Ph.D.